

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Gottlieb Christophori Harles Anthologia Graeca Poetica

Harless, Adolf Gottlieb Christoph

Baruthi, MDCCXCII.

VD18 13527622

Callimachi

urn:nbn:de:gbv:45:1-18225

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ

ΕΙΣ

Δ Η Μ Η Τ Ρ Α

ΤΜΝΟΣ *)

HYMNVS IN CEREREM

*) *Callimachus*, qui A. M. 3737. et ante Christum natum 247. floruit, Cyrene, vrbe in Africa, ortus, *Battiades* vocatur a Batto, Cyrenarum conditore. v. *Burm.* ad *Ouid.* I. Amor. 15. interpretes ad *Petron.* 7. 135. *Spanhem.* ad *Callimach.* H. in *Apoll.* 65. In Museo Alexandrino, quo plures eruditi homines sumtibus regis Aegyptiaci alebantur, vixit, et regi Ptolemaeo Philadelpho, eiusque successori, Ptolemaeo Evergetae iucundus fuit. Multa scripsisse dicitur: sed ad nostra tempora peruenerunt VI. Hymni in tot deos deasque; LXXIII. epigrammata, et multa fragmenta. Iudicium de eo iam tulit *Ouid.* I. Amor. el. 15. vers. 13. 14.

Battiades semper toto cantabitur orbe:

Quamuis ingenio non valet: arte valet.

Atque Io. Georg Zierlein in disputatione de ingenio *Callimachi*, sub praesidio *Klotzii*, Halae Saxon. 1770. ventilata, ostendere studet, mediocre fuisse ingenium *Callimachi*, boni alias grammatici, magis venustum, quam magnum. Suas tamen habet virtutes, eiusque reliquiae formulis typographicis saepius descriptae sunt. Princeps editio est Florentina, litteris capitalibus cura *Lasca-rii*, sine mentione loci et anni, et nouissima cura *Christoph. Frid. Loesneri*, sine notis, Lipsiae 1774. in 8. Locupletissima autem et optima est: *Callimachi hymni, epigrammata et fragmenta cum notis integris H. Stephani, B. Vulcanii, Annae Fabri, Th. Graeuii, R. Bentleii*, quibus accedunt *Ezech. Spanhemii* commentarius, et notae nunc primum editae *Tiberii Hemsterhusii* et *Davidis Ruhnkenii*; textum ad MSS. fidem recensuit, latine vertit, atque notas suas adiecit Io. Augustus Ernesti. tom. I. II. Lugduni Batav. MDCCCLXI. in 8. Secundum hanc edi-

τῷ καλὰ θῶ κατιόντος ἐπιφθέγγασθε γυναῖ-
 kes

N 2

Δά κα-

tionem hunc hymnum in Cererem formulis typographi-
 cis describendum curauimus. Animaduersiones interpre-
 tum et eruditissimi *Ernesti* ac luculentus Spanhemii com-
 mentarius otium nobis fecerunt. Ablegamus igitur le-
 ctiores ad illos fontes, vbi sitim extinguere adfatim pos-
 sunt. Spicilegium tamen collegit post *Ernesti* curas *Iac.*
Frider. Heusinger in comment. s. Emendationum Calli-
 machiarum periculo. Guelpherb. 1766. 4. Imitatus
 est *Callimachum* vers. 26. seqq. *Ouidius* Metamorph. VII.
 738. sq. et *Scaliger* Poetices V. 8. ab Ouidio haud paullo
 superatum indicat *Callimachum*; cuius quidem partes
 suscipiens *Ernesti* in prolusione quadam elegantissima,
 (quae etiam reperitur in *Callimachi* editione ab illo cu-
 rata, tom. I. pag. 262. seqq.) effecit, *Callimachum* ne hac
 quidem parte imitatori suo primas cedere cogi. *Erne-*
stinam editionem contulimus cum Florentina a *Bandinio*
Florent. 1763. in 8. publicata, qui ex editione *Lascaris*,
 litteris vncialibus Florent. adornata, varias lectiones de-
 cerptas suae addidit: cetera autem parum meriti et ho-
 noris hac sua praepropera editione adeptus videtur.
 Hunc *Callimachi* Hymnum et *Ouidianam* imitationem
 interpretatus est et in linguam teutonicam transfudit *Gold-*
hagen in Griechische und Römische Anthologie in deut-
 schen Uebersetzungen mit Anmerkungen erläutert —
 tom. I. pag. 283. Brandenburg 1767. in 8. et *Ernestinam*
 prolusionem germanice adiunxit. *Reiskius* in Animaduer-
 sionibus ad Graecos auctores, vol. V. Lipsiae 1766. no-
 strum quoque Hymnum illustrauit: cuius obseruationes,
 quoniam breues sunt, interdum inferemus.

v. 1. τῷ καλὰ θῶ. Perperam confundunt viri docti
κακηφόρος et *κισοφόρος*, item *κισσοφόρεϊν*, quod est virorum,
 ac *κισοφόρεϊν*, quod est mulierum. vid. *Toup.* add. Theo-
 crit. edit. Warton. p. 405. adde *Toup.* emend. in *Suid.*
 et *Hesych.* tom. II. pag. 203. sq. et *Opusc.* mea varii ar-
 gum. p. 493. sq. In calathis siue canistris portabantur
 flores et spicae a nobilibus virginibus, in cistis vero a

Δάματες μέγα χαῖρε, πολύτροφε, πάλυμε-
διμνε.

Τὸν

mulieribus sacra mystica. Vehebantur virgines canephorae curru, quarto Eleusiniorum die, qui incedebat valde tarde, trahentibus bobus: habebatque non rotas radiatas, quemadmodum alii, sed tympana, axi cohaerentia, et cantho ferreo iuncta. Post hunc feminae incedebant cistas mysticas baiulantes: erantque illae fasciis purpureis redimitae; dum humi spectare debebant profani, non e tectis aliisue locis editis: nec spuendum tum fuit: et circa vesperam id factum, ut pluribus docet Meursius in Eleusiniis sacris cap. 25. quem vide. *Th. Graeu.* Spanhemio hic calathi processus videtur non ad Cereris Eleusinia, ut a Meursio factum, sed ad eiusdem deae, diuersa ab iis, Thesmophoria omnino referri, ut id tum aliunde, tum maxime v. 20. et 22. huius hymni clarius patere videtur illi; sed dissentiente Ernesti ad v. 6.

ibid. κατιόντος non est, descendente, sed redeunte post annuam absentiam et adueniente in urbem et templum suum, velut e peregrinatione aut e coelo. Est idem, quod Theocritus XV. in fine de Adonide usurpat ἀφικνέσθαι. Sic in fragmentis Callimacheis pag. 448. n. 18. ἥλιος καταβαίνων est sol oriens. nam redit, cum oritur, ex peregrinatione velut et absentia ad terras, quas quotidie de nouo inuisere solet; id, quod adparet ex opposito ἐπι δε δυσμαῖς ὄντος, occidente sole. *Reiske.*

ibid. ἐπιφθέγγασθε. Sacrum a solis feminis, viris omnibus exclusis, procurabatur. Iubentur igitur hic in genere mulieres, sicut infra v. 119. tam virgines, quam mulieres, sollemnem huius Cerealis calathi processum comitantes, solitis eundem seu potius deam ipsam, in cuius ille honorem deferrebat, adclamationibus, (hinc ἐπιφθέγγασθαι, adclamate,) prosequi. vide Spanhem. et *Virgil. Georg. I.* 346.

v. 2. πολύτροφε, πάλυμεδ. Consueta sunt epitheta Cereris, quae eadem est cum Tellure, quoniam tellus multos profert fructus frugesque, et τροφή, nutritioni omnium rerum praest. Modium igitur in capite gestat

Τὸν κάλαθον κατιόντα (χαμαὶ θασεῖσθε βέ-
βαλοι)

Μηδ' ἀπὸ τῷ τέγεος, μηδ' ὑψόθεν αὐγάσ-
σησθε,

Μὴ παῖς, μηδὲ γυνὴ, μηδ' ἃ κατεχεύατο χαί-
ταν,

N 3

Μηδ'

5

Ceres. confer librum: *Parauer ex omni antiquitate eru-
tum*, Noribergae 1713. in 4. in primis pag. 42. sq. ibi-
que effigies aeri incisas. pag. 36. disputatur de voc. Δη-
μήτης. nam Δαμάτερ est doricæ. — De voc. βέβαλοι vide
indicem.

v. 3. θασεῖσθε, doricæ a θάομαι specto, vt Theocrit.
II. 72. XV. 23. conf. de hoc. voc. Valcken. ad Theocriti
Adonias. v. 65. pag. 367. Commodissimum autem vide-
tur Ernesti, verba χαμαὶ θασεῖσθαι βέβαλοι in parenthesi
accipi. Contra Reiskius, „dele, inquit, signa paren-
theseos, humo, de plano, spectate redeuntem calathum,
non autem e tectis domuum.“ Vt fere Spanhem. expli-
cuit, cui id vel inde factum videtur, quod non alia ef-
fet, vt vel graecum de ea nomen abunde arguit, Δημή-
της, siue Ceres, nisi Tellus omnium mater et nutrix,
quæ spectatores proinde humi, seu in terra, vel in vesti-
bulis aedium stantes aut sedentes flagitaret; non e loco
aliquo sublimi, vt continuo additur, neque, quod alias
in eiusmodi pompis factum, vehiculis seu pilentis aut
equis vectos.

v. 5. χαίταν. Cum Heinsio Arist. Sacr. pag. 920. Er-
nesti, Bandinio et Goldhagenio intellexerim de meretrice.
Scholiast. cod. Reg. adscribit: μηδ' ἦτις ἀγαμός ἐστι. Anna
Fabri interpretatur, quæ comam submisit, et temere Ze-
phyris agitandam reliquit, i. e. puella: mulieres enim
capillos non submittebant. Reiskius in alias abit partes;
scribo, inquit, ἄ, subaudiens ἄρα, neque ea diei parte,
(n. vespertina, aut quum cubitum eunt,) qua virgo
quaepiam, aut mulier solet crinem promittere, nodos
eius resoluit, et illum pendere atque fluitare neglectum
sinit. Tempori vespertino opponitur versu proximo 6.

Μηδ' ὅκ' ἀφ' αὐαλέων σομάτων πτύωμες ἀπα-
501.

"Εσπερος ἐκ νεφέων ἐσκέψατο πανίκα νεῖται·

"Εσπερος, ὅσε πιεῖν Δαμάτερα μῶνος ἔπεισεν,

Ἀρπαγίμας ὅκ' ἀπύσα μετέσιχεν ἵχνια κώρας.

10 Πότνια, πῶς σε δύναντο πόδες φέρειν ἐς τ' ἐπὶ
δυθμᾶς,

"Ες τ' ἐπὶ τῶς μέλανας, καὶ ὅπα τὰ χρύσεια
μᾶλα;

Οὐ πίεις, ἔτ' ἄρ' ἔδες τῆνον χρόνον, σδ' ἐλοέσσω.

Τρὶς

matutinum; neque cum sicco despuimus ore. — v. 6. Heusing. in Periculo p. X. corrigit μή ποτ' quia Callim. inspectionem calathi interdicit ne, quando Ceres, vltura curiosos mysteriorum suorum inspectores, populo famem immittat.

v. 7. Sedulo et cupidus e nubibus prospectans observat Hesperus illud tempus, quandonam fit aduenturum, quo calathus ille sit promoturus gradum, in urbem ut importetur. Reiske. Hoc enim sacrum, observante Anna Fabri, ad vesperam incipiebatur, quia scilicet erat peruiligium Veneri, ut Palladi et aliis, qua diis, qua deabus, siue nocturna Cereris sacra. Quare circa vesperam prodire primum solita est huius deae pompa; in eaque calathi Cerealis gestatio.

v. 8. confer Isocrat. Panegy. cap. 6. ibique cl. Morum.

v. 10. conf. Valcken. praefat. ad Virgilium cum Graecis collatum pag. 46. supra ad Mimnerm. III. 9. δυθμᾶς vid. indicem.

v. 11. μελάνας h. e. Aethiops. — μᾶλα nempe ad Oceanum Atlanticum, ubi vulgo feraces illi aureis malis Hesperidum horti a veteribus statuuntur. v. Spanheim. et C. G. Schwarzii disput. de lapsu primorum humani generis parentum a paganis adumbrato. Altorfi 1730.

v. 12. Hunc versum pro spurio eiicit Ruhnken. epist. crit. II. pag. 37. adsciente Ernesti, cui etiam vers. 15.

Τρεῖς μὲν δὴ διέβης Ἀχελώϊον ἀργυροδίναν,
 Τοσσάκι δ' αἰνῶν ποταμῶν ἐπέρασσας ἑκάσον,
 [Τρεῖς δ' ἐπὶ καλλιῆς νῆος δράμες ὄμφαλον
 Ἕνναν]

15

Τρεῖς δ' ἐπὶ καλλι [χόρῳ χαμάδις ἐκαθίσσας
 Φρητὶ]

Αὔσαλέα, ἀποτόστε· καὶ δ' Φάγες, εὖδ' ἐλοέσσω.
 Μὴ μὴ ταῦτα λέγωμες, ἃ δάκρυον ἄγαγε Διοῖ.
 Κάλλιον, ὥς πολίεσσιν ἐαδότα τέθμια δῶκε·

N 4

Κάλ-

spurius posterior pars v. 16. supplementum a recentiori manu esse videntur. καλλιχ. puteus fuit in Attica celeberrimus. Enna autem in media insula Sicilia sita putabatur: hinc ὄμφαλος, umbilicus dicitur.

v. 12. Secundum Spanhemium hinc tertia etiam Thes-mophoriorum dies, Pyanepsionis nempe decima sexta ieiunio a mulieribus iis operantibus translata, eademque νησεῖα inde dicta. Abstemia erant tam apud Graecos, quam apud Romanos haec Cereris sacra: Feminae autem illis sacris operantes a vino abstinere debebant, cum quia in casto esse debebant, tum maxime, quod oblatam in aedibus Hippothoontis vini potionem moesta adhuc ob filiae raptum recusasse fertur eadem Ceres.

v. 13. Achelous fluvius fuit Aetoliae, qui ab Acarnania separat, et prae aliis fluviis celebris.

v. 14. αἰνῶν. ita fluvii a perenni fluxu apud Graecos poetas dicti sunt, mox simplici σ, Lascaris dedit ἐπέρασας.

v. 18. ἡγάγε. Correxī ἄγαγε ex H. in L. P. v. 5. 81. et sic semper Pindarus. Μὴ μὴ elegans repetitio, in qua tamen librarii offenderunt, ut Vossianus, qui dedit μὴ δὴ. v. Dorville ad Charit. p. 200. Ernesti. In sacris autem Cereris omnis luctus omniaque mali ominis verba abesse debebant. v. Spanheim.

v. 19. τέθμια. Hesych. νόμος, leges. Hinc Ceres Θεσμοφόρος, legifera, dicitur, quod post inuentum a Cerere frumentum discreti primum fuerunt agri, indeque iura legesque enatae sunt, quibus suum cuique tribueretur; et Romae in aede Cereris acri incisae leges

Κάλλιον, ὡς καλάμην τε καὶ ἱερὰ δράγματα
πράτα

Ἀσαχύνων ἀπέκοψε, καὶ ἐν βόας ἤκε πατῆσαι,
Ἀνίκα Τριπτόλεμος ἀγαθὰν ἐδιδάσκετο τέχ-
ναν.

Κάλλιον, ὡς (ἵνα καὶ τις ὑπερβασίας ἀλέηται)
[Θήκατο βεπείνα Τριόπεω γόνον οἰκτρὸν] ἰδέσ-
θαι.

Οὕτω

positae erant. v. Spanhemium, qui item comparat Hebraeorum festum messis, et de auctoritate diuinitateque primorum legislatorum agit, et *Fabricii* B. Gr. vol. II. p. 32. ibique *Richteri* notam.

v. 20. Haec altera, immo praecipua quaedam causa instituti huius apud Graecos et quidem Atticos sacri. Hinc Cereri, inuentrici et auctori messis, frugum primitiae seu spicarum sacro manipulo (δράγματι) et spicea ferta statis messis temporibus offerri olim consueuerant. Immo enata est primum sacrorum eiusmodi conuentuum ac festiuitatum origo. vide Spanhem. qui praeter ea ritus Aegyptiorum et Hebraeorum comparat.

v. 21. Trituram intelligit, quae bobus et iumentis peragitur, et non solum apud Graecos, sed etiam apud Hebraeos, Syros, Arabes et Aegyptios olim in usu fuit.

v. 22. confer *Quid.* III. Trist. 8. 1. ibique a me notata. *Valer. Flacc.* I. Argonaut. 67. et *Spanhem.* ad nostrum locum. Legislator fuit apud Athenienses antiquissimus, et Thesmophoria seu sacra in honorem Cereris Legiferae qui institueret, primus fuit. adde libell. de Papauere ad vers. 2. laudatum pag. 106. et 107. *Fabricii* Bibl. gr. vol. II. p. 22. ibique *Richteri* notam.

v. 23. Egrege inserit poeta sententiam, qua quidem et fabulam illuminat quasi, et docet.

v. 24. Hunc versum exfulare iubet *Ernesti*. Θήκατο φει, v. indicem τριόπας. Βεπείνα ingenti, dira fame. *Hesych.* tom. I. pag. 752. Βεπείναν, μέγαν λιμόν, et *Suid.* tom. I. pag. 448. Βεπείνα, ἡ μεγάλῃ πείνῃ. Nam Βε in compositis auget significationem. Sic Βεπείναι explicatur

Οὐπω τὰν Κνιδίαν, ἔτι Δώτιον ἱρὸν ἔναιον, 25
 Τὴν δ' αὐτὰ καλὸν ἄλσος ἐποίησαντο Πελασγοὶ
 Δένδρεσιν ἀμφιλαφές· διὰ κεν μόλις ἦνθεν
 οὔσιός.

Ἐν πίτυς, ἐν μεγάλας πτελέας ἔσαν, ἐν δὲ καὶ
 ὄχνας,

N 5

Ἀν

ab Hesychio νέος μέγας, et Anthon. Differ. p. 109. Βέπαις, ὁ μέγας παῖς. v. 103. vocatur βέβρωπις. Locus classicus est apud Varron. de R. R. II. cap. 5. p. 89. ed. Stephani. addé Schol. atque Hemsterhus. ad Aristophan. Plutum v. 874.

v. 25. Docet Cl. Salmaſius in notis ad inscription. Herodis Attici pag. 28. τὰν κνιδίαν pro τὰν κνίδειν poni, — nec Cnidios in Thessaliam, verum Thessalos relicta vrbe Dotio in insulam Cnidum profectos duce Triopa, ibique condidisse urbem Triopion. Dotium, urbem Thessaliae, vocat sacrum propter lucum Cereri ibi ab antiquis, quos Pelasgos dicit noster fuisse, positum. ἱρὸν pro ἱερὸν sacrum, ionice.

v. 26. f. ἡδ' αὐτὰ aut τηναὶ τὰ, id est, ἐκεῖ αὐτῇ, ibi ei, Cereri puta. Reiske. Τιν alienum quoque videtur Ernesti, quoniam in toto loco de Cerere in tertia persona loquitur. Enimuero, nisi Reiskii coniectura valde probabilis amplectenda videtur, forte τὴν dorice pro σοι more consueto παρέλκει: αὐτὰ dorice pro αὐτῇ illi Cereri, vel illo loco, ἐν αὐτῇ χώρᾳ. — ἄλσ. ἐποίησ. vide indicem et confer Lucan. III. 393. sqq.

v. 27. ἀμφιλαφ. vide indicem. — κεν' poetice pro ἄν, quare aor. 2. διῆνθεν, (nam διὰ-ἦνθεν per tmesin discreta, sunt coniungenda, vt mox ἐν-ἔσαν) reddi debet per imperfectum coniunctiui, penetraret, perveniret. v. Hoogeu. de particul. tom. I. pag. 79. n. 7. sic supra Anacr. VIII. 19. καὶν ἀφῇ με, etiam si me dimitteres. Bion I. 39. ἄν cum aor. primo coniunctum, ἐκλαυσεν ἄν, reddendum est, deplorasset. vide Hoogeu. loc. mem. n. 6. add. Aeschinis dial. I. nr. 12.

v. 28. Coaceruatione arborum multifariarum eodem

Ἐν δὲ καλὰ γλυκύμαλα. τὸ δ', ὥς' ἀλέκτρι-
νον, ὕδωρ
30 Ἐξ ἀμαρᾶν ἀνέθνε. θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ
"Ὅσσον Ἐλευσῖνι, Τριόπῳ θ' ὅσον, ὀκκόσον" Ἐννα.
Ἀλ.

in loco poetae veteres utuntur, et in his Virgilius quoque, quam Scaliger recte notavit. Est enim prodigiosa et aliena ab omni verisimilitudine, praesertim in loco spontaneo, manibus hominum non instituto. Sed vitium hoc est illis commune, de quo questus etiam est I. M. Gesnerus ad Orphei Argonaut. vers. 909. ubi exemplum huius luxuriei est tam portentosum, ut, quacunque eius supersunt alia, omnia longe superet. Reiske. In lucis, qui inuiolabiles habebantur, et diis quoque consecrabantur maiorum gentium, arborum densitatem et obscuritatem observatam, diversaeque arborum genera, item fontes et amnes fuisse, et noster Callimachi locus testatur, et Eschenbach. de consecratis gentilium lucis §. 4—9. (quae disputat. est inter eius diss. academicae Norib. 1705. pag. 133. sqq.) vberius docet. adde indicem.

v. 29. γλυκύμ. quae alias de fructu, hic de arboribus ipsis dicuntur. vide Spanhem. qui antea quoque de ὀχναῖς piris agrestibus translatis, iisque bonos tum ferentibus fructus late disputat. — ἀλέκτρινον ὕδωρ, eleāvrina, h. e. pellucida, limpidissima aqua. Schol. ἐλέκτρινον, διανγές, παρὰ τὸ ἤλεκτρον. (Bernstein vulgo.)

v. 30. ἀμαρᾶν dor. pro ἀμαρῶν, e scatebris. Schol. ad h. l. εἰσὶ δὲ αἱ ὑδρορροαί. Hesych. tom. I. pag. 262. in hortis aquae fluxum nominari dicit, quod simul et aequaliter et sedate fluit, ἀμάρη, ἡ ἐν τοῖς κήποις ὑδρορροα παρὰ ἅμα καὶ τὸ ἴσως καὶ ὁμαλῶς ρεῖν. — ἐπεμαίνετο vide supra ad Theocrit. XXX. 31. — επεμ. χώρῳ est ex Homero ducta loquendi ratio Il. Z. 160. χώρος de tali loco est et apud Xenophont. Expedit. Cyr. V. p. 378. Ernesti. Certa enim quaedam loca prae aliis a numinibus mirifice esse dilecta, monet et probat Spanhem.

v. 31. Τριόπῳ. Ab Herodoto aliisque vocatur Τριόπιον. conf. cl. Heyne ad Apollodori biblioth. pag. 102. supra,

Ἄλλ' ὅκα Τριοπίδαισιν ὁ δεξιὸς ἀχθετο δαίμων,

Τετάρκις αἱ χεῖρων Ἐρυσίχθονος ἀψατο βωλὰ.
Σένατ' ἔχων θεράποντας εἴκοσι, πάντας ἐν
ἀκμᾷ,

Πάντας δ' ἀνδρογίγαντας, (ὅλαν πόλιν ἀκροί
ἄρα,) 35

Ἀμφοτέρων πελέκεσσι καὶ ἀξίναισιν ὀπλίσσας.
Ἐς δὲ τὸ τᾶς Δάματρος ἀναιδέες ἔδραμον ἄλ-
σος.

Ἦς

Moschi Idyll. III. 99. Erat autem Cariae seu Cnidorum in Caria, idemque Coö adiacens promontorium et vrbs a *Triopa*, huius Eryfichthonis patre condita; sed eo demum tempore, quum, post famem filii diram, coloniam in Cariam deduxisset, et illam urbem a se conditam, de suo adpellasset nomine. Nondum vero exstitit illa vrbs, quum in peninsulam Cariam Pelasgi traicerent. Callimachus igitur h. l. πρόληψιν siue προχρονισμόν admisit. vide Graevium et Spanhem.

v. 32. Triopidis, i. e. Eryfichthonis, Triopae filio, totique illi familiae. — δεξιός, *dexter*, h. e. bonus, dicitur Genius siue deus, quia dii bonorum habebantur largitores. Quando contra dii irasci dicantur, docet Spanhem.

v. 33. malit Ernesti τετάρκι δὴ ibi tum.

v. 35. Possit εἶεν subaudiri, neque multum contendam, si quis hoc velit, et in vulgata ἀκροί acquiescat, ego vero malim sublatis signis parentheseos, ἀκρίος, Dorice pro ἀκρίος, vt apud Theocrit. Idyll. 10. τὼς φανὸς ἐψῆν pro τὼς φανὸς: praesertim cum etiam libri, Vossianus atque Ambrosianus, hoc dent, tametsi accentu prauo. *Reiske*. — ἀνδρογίγ. Ita poetae homines illos fabulosos, qui in deos furere ausi sunt, humanam staturam superasse, fingere solent. confer *Euripidis Phoeniss.* 1037. 1137.

v. 36. πελέκυσ, *securis*, vna parte acuta: ἀξίνη, *bipennis*, vtraque parte acuta.

Ἦς δέ τις αἰγείρος, μέγα δένδρεον, αἰθέρι κῦ-
ρον·

Τῷ δ' ἐπὶ τὰ νύμφαι ποτὶ τῶνδ' ἰόντων ἐψιόωντο.
40 Ἀπράτα πλαγεῖσα, κακὸν μέλος ἔαχεν ἄλ-
λαις.

Ἦσθετο Δαμάτῃ, ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἀλγεῖ·
Εἶπε δὲ χωσαμένα, τίς μοι καλὰ δένδρεα
κόπτει;

Αὐτίκα Νικίππα, (τὰν οἱ πόλις ἀρήτειραν
Δαμοσίαν ἔσασαν,) ἔείσατο· γέντο δὲ χειρὶ
45 Στέμματα καὶ μάκωνα, κατωμαδίαν δ' ἔχε
κλαῖδα.

Φᾶ

v. 38. ἦς pro ἦν, vt saepe apud Theocritum, Annae Fabri Ovidius *quercum* rectius posuisse videtur. Ἀιγείρος, (quod est vocabulum Creticum,) fuit populus nigra, quae in maiorem altitudinem, quam alba populus, exsurgebat. Celsis autem arboribus vulgo confiti erant sacri veterum luci. v. Spanhem.

v. 39. τῶνδ' ἰόντων.] pro τὸ ἐνδ' ἰόντων *meridiem*.

v. 42. κόπτειν, seu ἐκκόπτειν *succidere*, funditus exscindere, religiosas id genus arbores, semper vetitum fuit.

v. 44. ἔσασαν nempe Dotium eiusque ciues; imitatus est *Homerum* Il. Z. 300. *Publica sacerdos* constituta dicitur, et quod collatio sacerdotiorum propter sacrorum religionem inter praecipuas rei publicae et administrationis curas fuit semper et ubique ferme habita, et quod sacra Cereris a probatis lectisque feminis publice fiebant. Plura vide apud Spanhem. Spiceae autem coronae et papauer fuerunt attributa Cereri. Sacerdos vero tamquam aedis sacrae custos clauem ab humeris pendulam gestat. confer *Schwarzii* disp. de Diis clauigeris. Altdorf. 1744. et *Valcken.* ad Theocriti Adonias. pag. 334. 335.

γέντο est ab antiquo verbo γέννομαι, vel γένομαι. Hesychius γέννη, Κύπριοι, λαβέ. *Etnesti*.

v. 45. vide librum: Papauer ex omni antiquitate erutum, pag. 36. 37. imprimis pag. 39.

Φᾶ δὲ παραψήχοισα κακὸν καὶ ἀναιδέα Φῶτα,
Τέκνον, ὅτις τὰ Θεοῖσιν ἀνείμένα δένδρεα κέπ-
τεις,

Τέκνον ἐλίνυσσον, τέκνον πολύθεσε τοκεῦσι,
Πάυεο, καὶ Φεράποντας ἀπότρεπε· μή τι χα-
λεφθῇ

Πότνια Δαμάτῃς, τὰς ἱερὸν ἐκκεραΐζεις. 50
Τὰν δ' ἄρ' ὑποβλέψας, χαλεπώτερον, ἢ κεν-
ναγὸν

Ὄρεσιν ἐν Τμαρίοισιν ὑποβλέπει ἄνδρα λέαινα
Ὄμο-

v. 46. Παραψήχοισα, *permulcens*. Hanc lectionem rece-
pit *Ernesti* in textum pro vulgato παραψύχοισα, *consolans*
quod alienum esset ab hoc loco, et ablegat ad *Arnaldi*
Anim. pag. 80. 81. in primis *Pierfonium* in *Verisim.* pag.
132. qui de confusione ψύχειν et ψήχειν egit. *Reiskius*
tamen hanc lectionem vitiosam, et temere introduciam
dicit, seruari debuisse veterem probam παραψύχοισα,
quam quoque *Bandinius* rescripsit. vid. etiam *Reiskium*
ad *Theocrit.* 13. 54.

v. 47 — 50. ἀνείμ. - ἐλίνυσσον - πελυθ. vide indicem sub
hh. voce. ἐλίνυσσον, num simplici, an duplici v. scribatur,
disputat *Ernesti*. adde *Brunck.* *Analect.* III. p. 240. Sed
vtrumque nugari ait *Toup.* in *Emend.* ad *Suid.* et *Hes.*
vol. I. p. 57. sq. not. adde eundem vol. II. p. 8. sq. et
quae notavi ad *Theocr.* X. 51. ἱερὸν scil. ἄλλος.

v. 52. In *Molossidos* tractu, vbi mons ille *Tmarus*
vel *Tomarus* est, ferocissimos leones gigni, ex *Aristo-*
tele *Plinio*que obseruat *Spanheim*. Ad vultum vero *Erys*.
atrocem ita pingendum, vt sensui quasi subiici possit, or-
nate comparat vultum illius leacnae, et ad picturam quasi
absoluendam, addit, illius vultum esse truculentissimum,
adspectu terribilem. v. *Theocrit.* XXII. 21. *Horat.* I. Od.
23. 9. 10. *Atqui non ego te, tigris ut aspera Gaetuliusue*
leo, frangere persequor. — *Claudian.* in *Rufinum* I. 225.
sq. vbi vide *Barth.*

ᾠμοτόκος, (τὰς Φαντὶ πέλειν βλοσυρώτατον
ὄμμα,)

Χάζευ, ἔφα' μή τοι πέλεκυν μέγαν ἐν χροῖ
παξῶ.

55 Ταῦτα δ' ἐμὸν θασεῖ σεγανὸν δόμον, ᾧ ἐνὶ δαί-
τας

Αἰὲν ἐμοῖς ἐτάροισιν ἄδην θυμαρέας ἀξῶ.

Εἶπεν

Effera praetumido quatiebat corda furore.

Quae sic Gaetuli iaculo percussa leaena,

Aut Hyrcana premens raptorem bellua Parthum,

Aut serpens calcata furit?

Τὰν δ' ἄρα verte propter vim voc. ἄρα, ille vero his audi-
tis. v. ad vers. 113. Denique nota differentiam: ὑποβλέ-
πειν est linis oculis adspicere, v. Salmas. Exercitt. Plinian.
pag. 231. F. edit. Ultraiect. Dorville ad Chariton. pag.
506. Ἀντιβλέπειν et προσβλέπειν dicitur is, qui oculos
vultumque alicuius perferre potest. vide Theocrit. V. 37.
Mosch. IV. 50. ibique not. Spanhem. ad Iuliani Caesar.
pag. 51. edit. Heusingeri. Ἐπιβλέπειν est, oculis benignis
respicere. Luc. I. 48. Iacob. II. 3. confer Elsneri Obs.
sacras tom. I. pag. 220, 1. Ἀποβλέπειν est aliquem cum in-
signi admiratione adspicere. Xenoph. Mem. Socr. IV. 2,
2. vbi v. Hindenburg et Fischer in indice ad Theophr.
h. v.

v. 54. παξῶ, (libri male πάξω,) dorice pro πήξω, α
πήγνυμι, figo. vide Maittaire de dialectis pag. 219. Do-
res enim ultimam futuri flectunt.

v. 55. θασεῖ hoc recte mutasse dicitur Stephanus in
θῆσει dorice pro θήσει, et A. Fabri ac doctiss. Ernesti
laudent emendationem Stephani; sed Lascaris iam in
editione Florentina legerat θασεῖ, vt Bandinius in varie-
tate lectionum adnotauit. adde Koen ad Gregor. Corinth.
de dialectis pag. 100. sq. Δόμος h. l. non est domus, quae
iam tecta erat, sed triclinium, quod subiecta descriptio
docet. Erylichton volebat lacunar struere in triclinio,
seu coenaculum laqueatum (hinc σεγανόν, n. densum) effi-

Εἶπεν ὁ παῖς. Νέμεσις δὲ κακὰν ἐγράψατο
Φωνάν.

Δαμάτῃ δ' ἄφατόν τι κοτέσσατο· γείνατο δ'
ἅ θεῦς·

Ἰθματα μὲν χέρσω, κεφαλὰ δὲ οἱ ἄψατ'
ὀλύμπω.

Οἱ μὲν ἄρ' ἡμιθνήτες, ἐπεὶ τὰν πότνιαν εἶδον, 60

Ἐξαπίνης ἀπόρυσαν, ἐνὶ δρυσὶ χαλκὸν ἀφέντες.

Ἄ δ' ἄλλως μὲν ἔασεν, (ἀναγκαίᾳ γὰρ ἔποντο

Δεσπο-

eere, in quo coenaculi praecipuus ornatus. Sic *Theocrit.* XVII. v. 17. infra v. 64. est eodem sensu. vide Ernesti notam. Thessali autem, qualis fuit Erysichton, valde edaces sunt vituperati. v. Spanhem.

v. 57. Libri tribuuntur a poetis Ioui, Parcisi, aliisque diis, quibus cura rerum humanarum, in utramque partem. Similiter ergo Nemese siue Adraesteae libri tribuuntur. v. *Ernesti*. Quin ipsa S. S. eiusmodi loca supeditare potest.

v. 59. Virgil. III. Aen. de fama (notante *Vulcanio*,) Parua metu primo, mox se attollit in auras. Ingrediturquo solo, et caput inter nubila condit. confer quae scripsi ad Anthol. lat. poet. Lucret. I. 64. et *Klotzii* epistolas *Hom.* pag. 195. sq.

v. 60. ἡμιθνήτες edidit Aldus, quod esset ab ἡμιθνήξ. Et saepe Doris Σ in Ξ mutant, ut κλαῖξ pro κλαῖς. *Heusing.* in Periculo p. X.

v. 61. χαλκὸν, aes, non, ferrum dicit poeta, quoniam antiquissimis temporibus, uti ex Homero constat, aes frequentius fuit ferro, et hoc contra carius ac praestantius. vide *Ricci* Dissertatt. Homeric. tom. I. diff. XVI. pag. 157. sqq.

v. 62. ἄλλως non refertur, iudice Ernesti, ad famulos, et versus proxime superiores, sed ad sequentia po-

Δεσποτικάν ὑπὸ χεῖρα,) βαρὺν δ' ἀπαμείψατ'
ἀνακτα,

Ναὶ ναί, τεύχεο δῶμα, κύον, κύον, ὧ ἐνὶ δαῖ-
τας

65 Ποιησεῖς· θαμινὰ γὰρ ἐς ὕπερον εἰλαπίνῃ τοι.
Ἄ μὲν τόσσ' εἰποῖς Ἑρυσίχθονι τεύχε πονηρά.
Αὐτίκα οἱ χαλεπὸν τε καὶ ἄγριον ἔμβαλε λι-
μὸν,

Αἰθωνα, κρατερόν· μέγала δ' ἐσρέυγετο νῆσω.
Σχέτ-

tius, et ad βαρὺν ἀνακτα, at cel. Kapp melius censet, id
voc. omnino referri debere ad famulos, quos impune
dimisit Ceres. ἔασσαν, quam lectionem etiam Lascaris
habuit, Stephanus bene mutavit in ἔασεν. v. Ernesti.

v. 63. χεῖρ hic loci est opus servis ab hero imperatum,
et ab herili manu demonstratum, ad quod agendum he-
rus servos suos manu adductos adponit et adfigit quali-
Reiske. Hoc sensu etiam manus apud Latinos reperitur.
Sic fere apud Valer. Flacc. III. Argon. 336. vide etiam
Spanhem. Facilius forte suppleo ὄντες, quia sub manu
h. c. potestate domini erant, ut Steph. iam verterat. Meam
interpretationem probavit cel. Kappius, et laudavit Mat-
thae. VIII. 9.

v. 64. Apud Homerum hoc conuiciandi genus haud
infrequens est, et deae quoque se mutuo laceffunt, ut
Iuno Dianam Iliad. φ. 481. Iris Mineruam Iliad. θ.
v. 423. ἀνοτάτη κύον impudentissima canis. Sed enim dif-
ficile est, de dignitate verborum recte iudicare, prae-
sertim ex interpretationibus latinis. v. Riccius in disser-
tat. Homericis X. et XI. et Klotzium de verecundia Vir-
gilii pag. 270. (in Opusculis varii argumenti.) Et rudiori
aetati condonandi sunt illi flosculi, quos tamen homines,
qui elegantiores videri velint, haud spernere, vel no-
stra aetas docet.

v. 68. Αἰθωνα, ardentem, diram. v. Spanheim. et Er-
nesti; interpretes ad Aelian. V. H. I. 27. Reines. var.
lect. III. 2. pag. 370. et ἐσρέυγετο tabescere coepit, est ver-

σχέτλιος ὅσα πάσαιτο, τόσων ἔχεν ἡμερος
αὐτίς.

Ἐκατὶ δαῖτα πένοντο, δώδεκα δ' οἶνον ἄφυσ-
σον.

70

Τόσσα Διώνυσον γὰρ, ἃ καὶ Δάματρα χαλέ-
πτει.

Καὶ γὰρ τᾷ Δάματρί συναργίσθη Διόνυσος.

Οὔτε

bum Homericum ex Il. O' 512. Od. μ'. 381. v. *Ernesti* ad Callim. et *Valcken.* ad Ammon. animaduers. p. 130. Sequebatur enim βελιμία siue indefinens cibi adpetentia, indeque orta est imbecillitas viriumque prostratio et tabes. confer v. 93. ibique Spanhem.

v. 69. ἡμερος bene habet. Subauditur αὐτὸν. *Theocrit.* 16. 65. hoc versu Stephani interpunctio seruari debebat. *Reiske.* Stephan. nimirum interpunxit post σχέτλιος. Sed quia tunc ἡμερον foret corrigendum, nam ἔχεν refertur ad σχέτλιος, et sequi adco debet aduersarius, deinde quia editiones veteres non interpungunt post σχέτλιος, *Ernesti* has sequutus est. Inde nota *Reiskii* intelligi debet. Atqui si signum exclamandi post σχέτλιος poneretur, grauior forsitan erit oratio, et sententiae *Reiskii* subscriberem. πάσαιτο est a πάσσομαι, edo: πάσσω vero est possideo. vide *Ernesti* ad h. l. et ad versum 128.

v. 71. 72. *Ernesti* ad h. l. et *Ruhnken* in epist. critica II. pag. 38. alterutrum versum spurium esse, propter frigidam tautologiam, quae inesset, iudicarunt. *Reiske* tamen „vers. 71. qui nunc est, ait, post 72. est collocandus, vt inuerso ordine sequantur ad hunc modum Ἐκατὶ δαῖτα — καὶ γὰρ τᾷ Δ. — τόσσα Δ. γ. — Οὔτε μιν — Potest tamen vulgaris ordo versuum seruari. si καὶ γὰρ reddimus, ideoque etiam nunc. — verbum χαλέπτειν significat h. l. in furorem agere, iram alicuius atque indignationem ciere, commouere.“ Ego vero tolerarem hanc tautologiam in pedestri quadam oratione, aut in fabulis et narrationibus; sed in hymno mihi frigida esse

Οὐτέ μιν εἰς ἐράνως ἔτε ξυνδείπνια πέμπον
 Αἰδόμενοι γονέες· προχανὰ δ' ἐνρίσκετο πᾶσα.
 75 Ἦνθον Ἰτωνιάδος μιν Ἀθαναίας ἐπ' αἶθλα
 Ὀρμενίδαυ καλέοντες· ἀπ' ὧν ἡγήσατο μάτηρ.
 Οὐκ ἐνδοῖ. χθιζὸς γὰρ ἐπὶ Κρανῶνα βέβηκε,
 Τέλθος ἀπαιτήσων ἐκατὸν βόας. ἦνθε Πολυξῶ,
 Μάτηρ Ἀκτορίωνος, (ἐπεὶ γάμον ἄρτυε παιδί)
 80 Ἀμφοτέρων, Τριόπαν τε καὶ νεία, κικλήσκοισα.
 Τὰν δὲ γυναῖ βαρύθυμος ἀμείβετο δακρυχέοισα,
 Νεῖταί τοι Τριόπας· Ἐρυσίχθονα δ' ἤλασε κά-
 προς

Πίν.

videtur, et Ernestio adsentiri malo. Bacchum vero Ce-
 reris πάρεδρον, adsessorem nominat Pindar. Isthm. od. 7.
 plura vide apud Spanhem.

v. 73. Reiskius mauult ἔτ' ἐς ξυνδείπνια.

v. 75. 76. Iton, vrbs Thessaliae, vbi Minerua, inde
 Itonia Ἰτωνίς et Ἰτωνιάς dicta, colebatur, et Ormenidae
 erant Thessali, in eodem, quo Mineruae Itonicae fanum,
 tractu, nempe inter Pheras et Larissiam. Itonis autem
 haec dea etiam in vrbe Boeotiae Coronea culta fuit, non
 a loco, sed ab Itono sacerdote, Amphyctionis filio, ita
 adpellata. vid. Spanhem. ad h. l. et ad H. in Pallad. v. 61.
 vbi de hoc Itóniae Mineruae cultu et agonibus apud
 Boeotos celebratis egit. ὦν, Ernesti refinxit pro ἔν, quia
 sic semper scribunt Dores poetae.

v. 77. ἐνδοῖ doricè pro ἐνδόν, non est intus, non domi
 est: de quo vocabulo vide Valcken. ad Theocriti Ado-
 niaz. p. 363. χθιζὸς pro χθις, v. Lannep. ad Coluthum
 v. 371. Κραν. vrbs Thessaliae.

v. 82. νείται veniet ad nuptias, parat sese, vt iis in-
 terfit, iam iter illuc ingreditur. v. H. in Dian. v. 148.
 Reiske. Schol. ἐρχεται. Graeci, nec non Latini, tem-
 pore praesenti pro futuro vtuntur, vt Anna Fabri iam
 bene monuit. Sic Xenoph. Cyrop. VIII. 7, 2 et 17. confer
 Sanctii Mineruam I. 14. 4. ibique Perizon. Aristophanis

Πίνδον αὖ' εὐάγκειαν, ὃ δ' ἐννέα Φάεα κεῖται.
Δειλαία, Φιλότεκνε, τί δ' οὐκ ἐψέυσας, μά-
τερ;

Δαίνυεν εἰλαπίνας τις; ἐν ἁλλοτρίοις Ἐρυσίχ-
θων. 85

Ἄγετό τις νύμφαν; Ἐρυσίχθονα δίσκος ἔτυ-
ψεν,

Ἥ ἔπεσ' ἐξ ἵππων, ἥ ἐν Ὀθρυϊ ποίμνι ἀριθ-
μεῖ.

Ἐνδόμυχος δ' ἤπειτα πανάμερος εἰλαπιναςὰς
Ἦσθιε μυρία πάντα· κακὰ δ' ἐξάλλετο γαστήρ
Αἰεὶ μᾶλλον ἔδοντι. τὰ δ' ἐς βυθὸν οἶα θα-
λάσσας 90

O 2

Ἄλε-

Plutum 70. ibique Kuster, *Viger.* de idiotismis Gr. L. V. 3. pag. 216. ibique Hoogen. infra ad Pindar. 179. *Burges* ad Dawesii miscell. critica pag. 514. 516. Denique, ut Ernesti monet, ἤλασε, (ab ἐλαύνω,) percussit, verbum proprium in hac re esse, ostendit Homeri locus *Odyss.* τ'. 393. Οὐλὴν, τὴν ποτὲ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι. v. 83. Πίνδον] Stephan. quem Spanhem. sequitur, malit Πίνδω. Ernesti autem dorice Πίνδω. De *εὐαγκ.* vide indicem.

v. 85. ἁλλότρια h. l. sunt causationes a re praesente et a veritate rei alienae; breuibus, mendaces. Sententia est, perhibebatur Erysichthon in rebus versari, a quibus quam plurimum aberat. *Reiske.*

v. 87. Ἴππων v. indic. Othrys est mons Thessaliae. confer Spanhem.

v. 88. ἤπειτα est h. l. interim aut nihilo mirus tamen. *Reiske.*

v. 89. Ἐξάλλεσθαι significat vehementem cupiditatem ventriculi improbi. Sic enim κακὰ interpretantur Latini de fame. *Iuuen.* Sat. VI. 318. Saltante libidine. v. Ernesti et Spanhem. πάντα, confer supra Mosch. l. 6. ibique notam.

Ἀλεμάτως ἀχάρισα κατέρρρεεν ἔιδατα πάντα,
 Ὡς δὲ Μίμαντι χιών, ὥς ἀελίῳ ἐνὶ πλαγγῶν,
 Καὶ τῶν ἐτι μείζον ἐτάκετο μέσφ' ἐπὶ
 νευράς

Δειλαίῳ ἴνες τε καὶ ὀσέα μῶνον ἔλιφθεν.
 95 Κλαῖε μὲν αἰ μάτηρ, βαρὺ δ' ἔξενον αἰ δὲ
 ἀδελφαί,
 Χῶ μασὸς, τὸν ἔπινε, καὶ αἰ δέκα, πολλὰκι,
 δῶλα.

Καί

v. 91. Ἀλεμάτως doricē pro ἡλεμάτως: quod Hesych. interpretatur ματαίως, ἀχάρισα; eleganter vsurpatur. Reiske „cibi ingrati sunt, ait, aut quorum perceptio- nem nulla voluptas comitatur, aut nulla sequitur ad nu- tritionem corporis utilitas, cuius causa tu iis gratiam debeas, aut, qui operae pretium non referant pasto, nullo commodo sumtus in se factos luant“ κατέρρ. v. su- pra p. 152.

v. 92. πλαγγῶν, male πλαγκῶν. vide indicem. Mimas est mons in minore Asia.

v. 94. Quum νευραὶ et ἴνες nihil admodum differant, Valckenar. corrigit, Δειλαίῳ ῥινός τε κ. ο. Sed ἴνες vix esse a peccante librario, censet Ernesti, et cod. MS. Vossianus habet μέσφ' ἐνὶ πλευράς, quod Ernesti non displicet, si aut ἐπὶ fiat ex ἐνὶ, aut πλευράς pro πλευρά. Reiskius contra νεύροις in dativo coniicit, et, „sententia est, inquit, carnes omnes defluebant et contabescebant, sola relinquebantur ossa, cum tendinibus musculorum, (quae sunt νεῦρα) et aridis villis quibusdam, qui ἴνες. ἐπὶ h. l. significat una cum, praeter, si nempe tendines etiam in numerum veniunt.“ confer Foesii oeconom. Hippocr. v. ἴνες pag. 282. et explicantur villi et fibrae fila quae- dam oblonga, gracilia, alta, solida, valida, omnis ge- neris corporis partibus inserta. adde Erotiani exposit. voc. Hippocrat. ibique Eustach. p. 186. sq. ed. Franzii. Iuvenal. XV. 100. Sil. Ital. II. 466.

v. 96. Πολλάκι est διὰ μέγα, vt Grammatici Graeci

Καὶ δ' αὐτὸς Τριόπας πολιαῖς ἐπὶ χεῖρας
ἔβαλλε,

Τοῖα τὸν οὐκ αἶοντα Ποσειδάωνα καλίσρεων·
Ψευδοπάτωρ, ἴδε τόνδε τεῖ τρίτον· εἶπερ ἐγὼ
μὲν

Σεῦ τε καὶ Αἰολίδος Κανάκης γένος. αὐτὰρ
ἔμεῖο 100

Τῷτο τὸ δέιλαιον γένετο βρέφος. αἶθε γὰρ
αὐτὸν

Βλητὸν ὑπ' Ἀπόλλωνος ἐμαὶ χεῖρες ἐκτερέϊξαν·
Νῦν δὲ κακὰ βέβρωσις ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθ-
ηται.

O 3

H

loquuntur, referturque ad ἔσενε, quod interpunctione indicaui. Sed Valckenarius hunc versum spurium iudicat. Est sane durum ματὸς ἐκλαίε. Sed nutricis commoda est mentio, ut videbunt omnes, qui poetas cognouerunt. Et vsitatum est nutrices tali modo exprimere Epigr. LIII. ὀγαθὸν γάλα. bona nutrix. Ernesti. Sed contra interpunctionem viri post fata quoque venerabilis Reiskius haec monuit: „duo postrema commata dele. Nam πολλάκι δέκα sunt decuriae ancillarum saepius atque saepius numerando iteratae. h. e. centenae, vel et millenae, ut H. in Dianam 33. 34. τρεῖς δέκα ter tenae, erant triginta, et fragm. 120. pag. 488. ἑξάκι δὲ sexies duo duodecim, et H. in L. P. 23. δις ἑξήκοντα bis sexaginta, centum viginti, et innumera talia alias.“ Quam acutam interpretationem lubenter admitterem, si vnus locus aptus esset datus, Graecos primum ita loquutos esse; deinde πολλάκι hoc sensu postpositum.

v. 98. τὸν ἐκ αἶοντα. Sic Horat. I. od. 2. minus audientem carmina Vestam.

v. 103. βέβρω. idem est, quod v. 66. scripsit. vide indicem. — καθῆται, Ouid. III. Trist. 9. 18. Pallor in ore sedet. Fortius et melius dicitur fames in oculis sedisse: et ex more veterum ac philosophia populari sedes famis

Ἡ οἱ ἀπόσασον χαλεπὰν νόσον, ἢ μιν αὐτὸς
 105 Βόσκει λαβὼν. αἰμαὶ γὰρ ἀπειρήκанти τράπεζαι.
 Χῆραι μὲν μάνδραι, κενεαὶ δέ μοι αὐλίες ἦδη
 Τετραπόδων. ἦδη γὰρ ἀπηγνήσαντο μάγειροι.
 Ἀλλὰ καὶ ὄρνεις μεγαλὰν ὑπέλυσαν ἀμαξάν,
 Καὶ τὰν βῶν ἔφαγεν, τὰν Ἑσία ἔτρεφε μάτρη,
 110 Καὶ τὸν ἀεθλοφόρον καὶ τὸν πολεμῆϊον ἵππον,
 Καὶ τὰν αἰλῶρον, τὰν ἔτρεφε θηρία μικρά.
 Μέσφ' ὅτε μὲν Τριόπας δόμοις ἐνὶ χρήματα
 κείτο,

Μῶνοι ἄρ' οἰκεῖοι θάλαμοι κακὸν ἠπίσαντο.
 Ἀλλ'

in oculis quaeritur. vide supra ad Bion. I. 47. — οἱ ἀπό-
 σασον, ab illo discedere fac, h. e. depelle. aor. enim in
 imperatio h. l. vti saepius, vim habet praesentis. vide
Vigerum de idiotismis etc. V. 3. 12. pag. 219.

v. 105. βόσκει λαβ. Cum Spanhemio propter verba,
 quae consequuntur, malim interpretari: ei alimenta
 suppedita.

v. 109. Nota bouem in honorem Vestae communis
 urbis, ut Graeci subinde de ea loquuntur, seu Patrimae
 et domesticae. Atque hoc loco Cererem haud incommo-
 de posse intelligi, coniicit ad h. l. Spanhem. qui de Ve-
 sta Graecorum et de sacrificiis illi oblatis copiose agit.
Lessingii Laocoon. pag. 255.

v. 110. ἵππον. Victorum in Circensibus equorum no-
 mina, relata subinde in inscriptionibus antiquis; iidem
 coronati fuerunt in sacris Graeciae agonibus.

v. 111. τὰν-μικρά. Brevis haec pictura, hoc πάρεργον
 miram suauitatem et pretium adfert poesi. conf. *Schnei-
 deri* Anmerk. uber den Anakreon p. 104-109. Quod
 h. l. est αἰλῶρον, non αἰόλουρον, *Daves.* in Misc. crit. p.
 258. sq. putat, hunc hymnum, quem valde spernit, esse
 spurium. sed v. *Ernesti* ad h. l. *Dorwill.* ad Chariton. p.
 275. *Pierfon* ad Moerin p. 36. sq.

v. 113. ἄρ'. Hic obserues potestatem particulae huius

Ἀλλ' ὅτε τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήραινον ὀδόντες,
 Καὶ τόθ' ὁ τῷ βασιλῆος ἐνὶ τριόδοισι κατῆστο, ¹¹⁵
 Αἰτίζων ἀκόλως τε καὶ ἔκβολα λύματα δαιτὸς.
 Δάματ' εἰς τῆνος ἐμὴν φίλος, ὅς τοι ἀπεχ-
 ῆς,

Εἴη, μὴδ' ὁμότοιχος· ἐμοὶ κακογείτονες ἐχθροί.
 Εἶπατε παρθενικῇ, καὶ ἐπιφθέγγασθε τε-
 κῆσαι,

O 4

Δά-

ab Hoogeu. in tract. de particulis tom. I. p. 107. sqq. yber-
 rime demonstratam. Respondet hoc loco τῷ μέσφα,
 dum, quoad: ἄρα vero inter alios, quos habet quam plu-
 rimos significatus, designat quoque effectum, quum di-
 citur, aliquid consequutum esse, v. Hoogeu. pag. 117.
 n. 2. aut quum de relatione temporis sermo est, ibidem
 pag. 115. Interpretaris igitur Μέσφα-ἄρα, quamdiu-
 tandiu. So lange als - da wusten nur allein. Latet igitur
 aliquatenus prima significatio, qua intelligitur similitudo
 ad argumentationis genus; et descendit ab ἔρω, orno,
 apto, sermo. vide Hoogeu.

v. 114. βαθὺν h. l. significat, abundantem, lautam,
 diuitem v. Spanhem. et nos iam hoc verbum supra ad
 Mosch. II. 101. explicuimus. ἀναξηράινειν est euacuare;
 Schol. exponit ἔρημον ἐποίησεν. v. Theocrit. L. 57. et Hem-
 sterh. ad Aristophan. Plut. p. 288. b.

v. 116. confer Hom. Od. ῥ. 222. ibique Eustath. ἐκ-
 βολα λ. δ. reiectaneas coenae sordes. vide Spanh. et
 Ernesti.

v. 118. Piaculare olim apud Graecos habitum fuit, sub
 eodem tecto agere cum quopiam homicidii, aut alterius
 grauioris criminis reo, qui pollutus censebatur, aut
 cum eo cibum capere aut sacris interesse. v. Psalm. 139.
 21, 22. Demosthen. de corona c. 38. p. 546. edit. a me
 curatae, Altenb. 1769. et Spanhem.

v. 119. τεκῆσαι (aor. 2. part. act. a τέκω) parientes,
 vel potius, in eo versantes, vt parerent. Aor. enim 2.
 ea vis saepius est, vt actum, conatum, voluntatem etc.

120 Δαματερ μέγα χαῖρε, πολύτροφε, πολυμέ-
διμνε.

Χ' ὥς αἶ τὸν κάλαθον λευκότριχες ἵπποι
ἄγοντι.

Τέσσαρες' ὥς αἰμὴν μεγάληα θεὸς εὐρυάνασσα
Λευκὸν ἔαρ, λευκὸν δὲ θέρος, καὶ χεῖμα φέ-
ροισα,

ἥξει, καὶ φθινόπωρον, ἔτος δ' εἰς ἄλλο φυ-
λαξεῖ.

125 Ὡς δ' ἀπὲδίλωτοι καὶ ἀνάρμπυκες ἄστυ πα-
τεῦμες,

Ὡς

inuoluat. Xenoph. Memor. Socr. I. 3. 4. ἢ τις αὐτὸν ἔπει-
θεν, si quis suadere voluisset. vide cl. Hindenburgii Anim-
aduers. ad Xenoph. M. S. pag. 26. Isocratis Paneg. cap.
31. ibique elegantissimum Morum, pag. 78. κρατύνει
αὐτῆς, obtinere volentes, id agentes, vt in fide teneremus.

v. 121. ὥς αἶ. Lascaris apud Bandin. edidit ἔσας: de
publicato ὥς, vbi primum est pro ἔτος Valcken. ad Eu-
ripid. Phoen. p. 315. egit, adnotante Ernesti. Albi igi-
tur equi, iique quadrigarii calathum in hac pompa Ce-
reali ducebant; ἄγοντι, dorice pro ἄγασσι. Conf. Span-
hem. ad h. et seqq. versus. Quia vero quatuor anni
tempora moderatur Ceres, et quatuor illis temporibus,
nempe tempore arandi et vertendi terram; tum sationis,
tum messis; tum denique post comportatas fruges et cir-
ca finem quoque hiemis inuocari solita fuit, illi quatuor
albi equi ad fertilitatem et felicitatem temporis indican-
dam quatuor anni tempora designant.

v. 122. confer vers. 139. Omnium regina dicitur ab
Euripide Phoeniss. vers. 691. quia Tellus fuit.

v. 123. φυλαξεῖ. de Dorismo accentus in vltima syl-
laba vide supra ad vers. 54. Maithaire de dialectis de h.
l. pag. 220.

v. 125. Notabilis hic Callimachi locus de feminis fa-
eris operantibus aut pompae Cerealis comitibus: quod

Ὡς πόδας, ὥς κεφαλὰς παναπηρέας ἔχομεν
αἰεὶ.

Ὡς αἱ λικνοφόροι χρυσῷ πλέα λίκνα φέροντι,
Ὡς ἄρμες τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασαίμεσθα.

Μέσφα τὰ τᾶς πόλιος πρυτανήϊα τὰς ἀτελέ-
τους

O 5

Tās-

eae essent discalceatae et inprimis sine vittis, quum in festo Cereris omne luctus signum abesset, nec feminas deceret, pedem ostendere. Sed sermo est de iis, qui adclamationibus eam Cererem prosequabantur. vide Spanhem. hoc de ritu valde copiosum, et *Sagittarium* disp. de Nudipedalibus vett. cap. II. in Syntagm. primo dissert. philologicarum, Rotterod. 1699. Discalceatus etiam dicitur ἀσάνδαλος, (vt supra Bion. I. 21.) ἀνυπόδητος, ἀπέδιλος, ἀνήλιπος, siue ἀνάλιπος apud Theocrit. III. 56. — ἀνέμπυξ, ὅ, ἡ est, vittam non habens. Ἀμπυκα de proprio apud Lydos capitis ornamento adpellatum, notat Hesych. in λυδίῳ νόμῳ.

v. 127. vide ad vers. 1. et, si vis, Opuscula mea varii argumenti p. 493. 494. auro plena, h. e. aurea. Nam vanni aut cistae, λίκνα, canistrae ex auro factae erant.

v. 128. πασαιμ. correxit Ernesti pro vulgari lectione πασαιμεσθα. Est enim a πάομαι, possideo, quod in aristoteli, quia primam syllabam habet productam, non duplicat σ. vide etiam Valckenar. animadu. ad Ammon. pag. 187. 188. eumd. ad Theocriti Adoniazus. v. 90. p. 383. et supra ad v. 69. et ad Solon. eleg. v. 7.

v. 129. 130. In Graecorum, aut Asiaticis graecae originis urbibus, non Athenis solum, olim erant erecta Prytanea, quae vulgo in urbium penetralibus, seu in media earum parte sita fuerunt. Hinc in Prytaneis quoque fuerunt Vestae simulacra, statusque ibidem eius cultus. Vestae tamen eiusdem, quam primam dearum vocat Pindarus, primus erat in urbibus graecis aut asiaticis cultus. Ceres autem eadem est cum Tellure seu ἐσίῃ. Alias ἀτέλεστοι dicuntur οἱ ἀμύητοι, non initiati. His la-

130 Τὰςδε τελεσφορίας· ποτὶ τὰν θεῶν ἄχρῃς
ὁμαρτεῖν,

Ἀτ.

tius explanatis a Spanhemio, hic sensus planus, ex interpretatione illius insigniter probabili, eruitur: Mandat vates, ut his sacris nondum initiatae per aetatem virgines seu ἀτέλῃς, usque ad urbis Prytanaceum, in media urbis parte seu eius penetrali situm, dumtaxat procederent: reliquae autem, uti mox dicitur, feminae iam initiatae, praeuio Vestae, primae deorum, in eodem Prytaneo cultu, longius praeuntem, de quo hic agitur, deae calathum seu Cerealem hanc pompam et ad fanum eius usque comitentur, ubi sollemnia illius sacra stans ritibus continuo obeant. Versum 130. Spanhemius duplici modo construit: *Vel*, τὰς δὲ προσομαρτεῖν τὰν θεῶν ἄχρῃς τελεσφορίας, illas vero (initiatas nempe, easque, ut mox sequitur, infra aut supra sexagenarias) teneri deam prosequi, usque dum sacrum illud peregerint, v. 134. et Spanhemius ποτὶ ὁμαρτεῖν coniungit, pro προσομαρτεῖν; licet in fine melius coniunxerit, ἄχρῃς ποτὶ (dorice pro πρὸς) usque ad. — *Vel* construit τὰς δὲ ὁμαρτεῖν τελεσφορίας ἄχρῃς ποτὶ τὰν θεῶν, has autem, nempe initiatas, comitari sacrum Cereris sollemne, usque ad deam, seu deae aedem. Reliqua vide apud eundem Spanhem. et Ernesti, qui malit interpungi post ἀτέλῃς, et postea legi τὰς δὲ τελεσφορίας, a τελεσφορεῖν, uti iam partim viderat Spanhem. Dein Ernesti quoque ποτὶ τὰν θεῶν ἄχρῃς, explicat, ad ipsum Cereris templum, et laudat Dorville ad Chariton. pag. 401. Reiske locum hunc difficilem ita explicat: „Post Πρυτανεῖα punctum est collocandum: donec erunt huius urbis (Argivae puta) curiae. Tribui sua cuique curia propria fuit. Deinde noua orditur sententia. Τὰς ἀτέλῃς τὰςδε τελεσφορίας (scil. ἐνχομεθα) ποτὶ τὰν θεῶν ἄχρῃς ὁμαρτεῖν, rogamus, ut nobis haec des, ut, quae feminae huius sacri fuerunt expertes, altero anno post perueniant, usque ad aram, quae quidem intra sexagesimum aetatis annum adhuc subsistant.“ Cel. Kapp olim ita explicauerat vv. 129. et 130. Hic locus forte ita explicandus: *Usque ad urbis prytaneum sequimini* (ὁμαρτεῖν infinit. pro imperatiuo) vos, quae nondum initiatae

Ἀίτινες ἐξήκοντα κατώτερα· αἶ δὲ βαρεῖα,
 Χ' ἄτις Ἐλειθυία τείνει χέρα, χ' ἄτις ἐν
 ἄλγει,
 Ὡς ἄλις, ὡς αὐτῶν ἱκανὸν γόνυ. ταῖσι δὲ Δηὼ
 Δωτεῖ πάντ' ἐπίμεσα, καὶ ὡς ποτὶ νηὸν ἵκωνται.
 Χαῖρε

estis mysteriis; vos vero, quae iam iis (mysteriis) imbutae
 estis (loco τελεσφορίας legerim τελεσφόρας vel τελεσφόρας)
 sequimini usque ad ipsum templum Cereris, nempe quaecum-
 que annis sexaginta minores estis; quod vero ad prouectio-
 nes adinet — sufficit, si istae sequantur, quoad genua pa-
 tiantur etc. Haecenus Vir doctissim. sed Heusinger in
 Periculo etc. pag. X. reiecit Stephani et aliorum conie-
 cturas, et maluit τὰς δὲ τελεσφορίας seruare, idque pro
 τὰς δὲ τῶς τελεσφορίας accipere, ut αἱ τελεσφορίας initiatae
 dicantur, quemadmodum Graeci τοὺς δῆμους, τοὺς καίσαρους,
 τοὺς τῆς πόλεως, τὰς αὐτὰς et similia dicunt. Potuisse,
 addit, etiam Callimachum, ne Doride quidem inuita,
 scribere Τὰς δὲ τελεσφορίας.

v. 131. Apud Graecos in plurimis publicis muni-
 bus discrimen vulgo illius aetatis muliebris factum est,
 earum nempe mulierum, quae LX. annis maiores aut mi-
 nores forent.

v. 132. χέρα. Partui proxima Lucinam, quae Ἐλ-
 εῖθυια, et Εἰλέθυια vocatur, ut ei sit propitia, inuocat,
 seu ad eam, quod supplices solent, manus tendit. —
 ἄλγει quae primis demum partus doloribus premitur.
 v. Spanhem. et Westerhou. ad Terentii Andr. III. 1.
 vers. 15.

v. 133. — ὡς ἄλις. subaudi τὰς αὐτὰς ἐν χόρμεισιν vel ταν-
 τὰς χρόνῳ ὁμαρτεῖν πρὸς τὸν τῆς θεᾶς ναόν, ὥς αἱ εἶναι, καὶ
 ὡς αὐτῶν ἐκείνης δύναται τὸ γόνυ ἐξικνεῖσθαι. Reiske, ut,
 quantum illarum, (αὐτῶν, dor. pro αὐτῶν) genua apta
 sint; h. e. quantum vires illarum sustineant, patiantur.
 De Δηὼ v. indicem.

v. 134. ἵκωνται. Ceres omnia illis cumulate dabit,
 non secus ac si ad templum vsque se comitatae essent. De
 χαῖρε v. 135. v. quae notavi ad Theocrit. IX. 28.

ΠΙΔΑΡΟΥ *)

ΟΛΥΜΠΙΑ **)

ΕΙΔΟΣ α

ΙΕΡΩΝΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩ,

ΚΕΛΗΤΙ ***)

εργοφῇ α κώλων ιζ.

HIERONI SYRACVSANO EQVO

CELETE VICTORI Ode I.

*) De *Pindaro*, Thebis nato anno I. Olympiados LXV. ante Christum 519. v. *Fabric. Bibl. Graec. vol. II. pag. 57. sqq. cl. Schneider in Versuch über Pindars Leben und Schriften. Argentor. 1774. 8. Quintilianus Instit. Orat. X. cap. I. mirifice eum laudat et commendat: no- uem, inquit, Lyricorum longe Pindarus princeps, spi- ritu, magnificentia, sententiis, figuris: beatissimus rerum verborumque copia et velut quodam eloquentiae flumine, propter quae Horatius nemini credit eum imitabilem. Ad- de superbum Horatii iudicium de eo libr. III. od. 2. Plura vide in Schmidii Prolegomenis et Biographia clas- sica, tom. I. ex interpretatione Sam. Mursinae, Halae Saxon. 1767. p. 79. sqq. Nos vero sequuti sumus exem- plar editionem cel. Heynii, Gottingae 1773. min. 4. col- latis illius Additamentis ad lectionis varietatem, ibid. 1791. In superiore editione contuleramus quoque *Pin- dari Olympia, Nemea, Pythia, Isthmia una cum Latina omnium versione carmine lyrico per Nicolaum Sudorium. Oxonii e theatro Scheldoniano 1697. in form. max. praeterea Stephani. Pindari Olympia etc. 1560. 12. Cra- tan. Tigur. 1526. 8. Commelinam 1588. 8. Eras. Schmi- dii editiones 1616. 4. Tum Io. Cornelii de Paw notas in Pindari Olympia etc. Traiecti ad Rhen. 1747. in 8. in quibus auctor more suo multa corrigere ausus est. In hac ed. comparauimus quoque Pindari carmina selecta, edita a Frid. Gedike, Berolini 1786. 8. cuius notas do- ctas consulet magister. Quem laudauit Pindarus Hiero-**

